EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.8.26.
COM(2020) 432 final

2020/0204 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által az AKCS–EU Miniszterek Tanácsában az AKCS–EU Miniszterek Tanácsának az AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikkének (4) bekezdése szerinti átmeneti intézkedések elfogadásáról szóló, 2019. december 17-i 3/2019 határozat [2020/2] módosítása tekintetében képviselendő álláspontról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

E bizottsági határozat tárgya az Unió által az AKCS–EU Nagykövetek Bizottságában az EU és az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok (a továbbiakban: AKCS-államok) csoportja között 2000. június 23-án Cotonouban aláírt partnerségi megállapodás[1] (a továbbiakban: Cotonoui Partnerségi Megállapodás) 95. cikkének (4) bekezdésén alapuló átmeneti intézkedések tervezett elfogadásáról szóló 3/2019 határozatának (a továbbiakban: átmeneti intézkedésekről szóló határozat)[2] módosításával kapcsolatban képviselendő álláspont meghatározásáról szóló tanácsi határozatjavaslat. A Bizottság javasolja, hogy a Cotonoui Partnerségi Megállapodás valamennyi rendelkezésének alkalmazását újra hosszabbítsák meg 2021. június 30-ig, illetve az Unió és az AKCS-államok közötti új partnerségi megállapodás hatálybalépéséig, attól függően, hogy melyik a korábbi időpont.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. A Cotonoui Partnerségi Megállapodás

A Cotonoui Partnerségi Megállapodás 2000 óta biztosít keretet az EU 79 AKCS-országgal fenntartott kapcsolataihoz. A megállapodást 20 éves időtartamra kötötték meg, mely 2000. március 1-jétől 2020. február 29-ig tart. A megállapodást ezt követően 2005-ben és 2010-ben felülvizsgálták.

2019. december 17-én az átmeneti intézkedésekről szóló határozattal meghosszabbították a Cotonoui Partnerségi Megállapodás rendelkezései alkalmazásának időbeli hatályát 2020. december 31-ig vagy az új megállapodás hatálybalépéséig, illetőleg az Unió és az AKCS-államok közötti új megállapodás ideiglenes alkalmazásáig, attól függően, hogy melyik következik be előbb.

Az új AKCS–EU partnerségi megállapodásra irányuló tárgyalások 2018 szeptemberében kezdődtek meg és jelenleg is folyamatban vannak. A Covid19-világjárvány okozta késedelmek miatt ugyanakkor egyértelművé vált, hogy az említett tárgyalások nem fognak kellő időben eredményre vezetni ahhoz, hogy az új megállapodás a fenti 2020. december 31-i lejárati határidőre alkalmazható legyen. Ez a helyzet azt eredményezné, hogy egy ideig jogi keret nélkül maradnának az EU–AKCS kapcsolatok, ezért a problémára megoldást kell találni.

2.2. Az AKCS–EU Miniszterek Tanácsa

Az AKCS–EU Miniszterek Tanácsa a megállapodás által létrehozott miniszteri szintű szerv (a Cotonoui Partnerségi Megállapodás 15. cikke). A Miniszterek Tanácsa egyrészről az Európai Unió Tanácsának és az Európai Bizottságnak a tagjaiból, másrészről pedig minden egyes AKCS-állam kormányának egy-egy tagjából áll. A Miniszterek Tanácsának feladata többek között a Cotonoui Partnerségi Megállapodás végrehajtásához és alkalmazásához szükséges határozatok meghozatala. A Miniszterek Tanácsa a felek egyetértésével hozza határozatait. A

[1] A Tanács határozata (2002. december 19.) a 2000. június 23-án Cotonouban aláírt, egyrészről az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok, másrészről az Európai Közösség és tagállamai között létrejött partnerségi megállapodás elfogadásáról (HL L 65., 2003.3.8., 27. o.).

[2] Az AKCS–EU Nagykövetek Bizottságának 3/2019 határozata (2019. december 17.) az AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikkének (4) bekezdése szerinti átmeneti intézkedések elfogadásáról [2020/2].

Miniszterek Tanácsának határozatai csak akkor érvényesek, ha legalább i. az Európai Unió Tanácsa tagjainak fele (vagyis 14 uniós tagállam minisztere), ii. a Bizottság egy tagja, valamint iii. az AKCS-államok kormányait képviselő tagok kétharmada (vagyis 55 különböző AKCS-állam kormánytagja) jelen van.

2.3. Átmeneti intézkedések

A Cotonoui Partnerségi Megállapodás 95. cikke (4) bekezdésének második albekezdése kimondja: „*A Miniszterek Tanácsa elfogad minden átmeneti intézkedést, amelyre szükség lehet az új megállapodás hatálybalépéséig.*" A Cotonoui Partnerségi Megállapodás 95. cikke (4) bekezdésének második albekezdése értelmében átmeneti intézkedések alkalmazhatók a Cotonoui Partnerségi Megállapodás egésze vagy részei alkalmazhatóságának meghosszabbítása céljából, az új megállapodás alkalmazásának kezdőnapjáig (ideiglenes alkalmazás vagy hatálybalépés). Mivel az új megállapodás nem válik alkalmazandóvá a hatályos jogi keret lejárta előtt, az AKCS-országokhoz fűződő kapcsolat jogi, politikai és intézményi folytonosságának megőrzése érdekében meg kell hosszabbítani az elfogadott átmeneti intézkedéseket a hatályos megállapodás folyamatos alkalmazásának céljából.

2.4. Az átmeneti intézkedések AKCS–EU Nagykövetek Bizottsága általi módosítása

A Cotonoui Partnerségi Megállapodás 95. cikkének (4) bekezdése szerint az átmeneti intézkedésekről szóló határozatot az AKCS–EU Miniszterek Tanácsa hozza meg. Ugyanakkor a Cotonoui Partnerségi Megállapodás 15. cikkének (4) bekezdése értelmében a Miniszterek Tanácsa hatásköreit átruházhatja a Nagykövetek Bizottságára. E célból a Miniszterek Tanácsa 2019. május 23-án átruházta az átmeneti intézkedésekről szóló határozat elfogadására vonatkozó hatáskörét a Nagykövetek Bizottságára[3]. A Cotonoui Partnerségi Megállapodás 16. cikkének (2) bekezdése szerint a Nagykövetek Bizottsága a felekre kötelező érvényű határozatokat fogadhat el vagy módosíthat a Miniszterek Tanácsa által ráruházott megbízatáson belül.

A Nagykövetek Bizottsága eljárási szabályzatának[4] 1. cikke szerint rendszeresen ülésezik, különösen a Miniszterek Tanácsa üléseinek előkészítése céljából, illetve szükség esetén valamely fél kérésére. E rugalmasságnak köszönhetően a Nagykövetek Bizottsága biztosítani tudja, hogy az átmeneti intézkedésekről szóló határozatot időben, legkésőbb 2020 októberében módosítsák.

Ezért az AKCS–EU Nagykövetek Bizottsága az egyik ülésén az átmeneti intézkedésekről szóló határozat módosításának elfogadását tervezi (a továbbiakban: tervezett jogi aktus). A tervezett jogi aktus célja, hogy a teljes Cotonoui Partnerségi Megállapodás alkalmazásának időbeli hatályát kiterjessze 2021. június 30-ig, illetve az Unió és az AKCS-államok közötti új partnerségi megállapodás hatálybalépéséig vagy ideiglenes alkalmazásáig, attól függően, hogy melyik a korábbi időpont.

---

[3] Az AKCS–EU Miniszterek Tanácsának 1/2019 határozata (2019. május 23.) az AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikkének (4) bekezdése szerinti átmeneti intézkedésekről szóló határozat elfogadására vonatkozó hatásköröknek az AKCS–EU Nagykövetek Bizottságára történő átruházásáról [2019/920] (HL L 146., 2019.6.5., 114. o.).

[4] Az AKCS–EU Miniszterek Tanácsa 3/2005 határozata (2005. március 8.) az AKCS–EK Nagykövetek Bizottsága eljárási szabályzatának elfogadásáról (HL L 95., 2005.4.14., 51. o.).

3. AZ UNIÓ ÁLTAL KÉPVISELENDŐ ÁLLÁSPONT

A Bizottság javasolja, hogy módosítsák a Cotonoui Partnerségi Megállapodás átmeneti intézkedésekről szóló jelen határozatát a Cotonoui Partnerségi Megállapodás alkalmazhatóságának 2021. június 30-ig történő meghosszabbítása céljából, kivéve, ha az új megállapodás az említett időpont előtt hatályba lép vagy ideiglenesen alkalmazandóvá válik.

A fentiekre tekintettel a javasolt uniós álláspontot az AKCS–EU Nagykövetek Bizottságának ülésén el kell elfogadni.

4. JOGALAP

4.4. Eljárási jogalap

4.1.1. Alapelvek

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdése határozatok elfogadásáról rendelkezik „a megállapodásokkal létrehozott szervekben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat”.

A *„joghatással bíró jogi aktus”* fogalmába beletartoznak a nemzetközi jognak a kérdéses szervet szabályozó szabályai szerint joghatással bíró jogi aktusok. Ezenfelül a fogalom magában foglalja azokat az eszközöket is, amelyek a nemzetközi jog szerint nem bírnak kötelező erővel, de *„meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által [...] elfogadott szabályozás tartalmát”*[5].

4.1.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A 2000. június 23-án Cotonouban aláírt AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikke (4) bekezdésének második albekezdése értelmében átmeneti intézkedések alkalmazhatók a Cotonoui Partnerségi Megállapodás egésze vagy részei alkalmazhatóságának meghosszabbítása céljából, az új megállapodás alkalmazásának kezdőnapjáig (ideiglenes alkalmazás vagy hatálybalépés az összes fél általi megerősítést követően): *„A Miniszterek Tanácsa elfogad minden átmeneti intézkedést, amelyre szükség lehet az új megállapodás hatálybalépéséig.”*

Ezért egyértelmű, hogy az AKCS–EU Nagykövetek Bizottsága által elfogadandó jogi aktus joghatással bíró jogi aktus. A megállapodás 15. és 16. cikkének megfelelően a Nagykövetek Bizottságának tervezett jogi aktusa a nemzetközi jog szerint kötelező érvényű lesz.

A Nagykövetek Bizottságát a Cotonoui Partnerségi Megállapodás 16. cikke alapján hozták létre.

Az Európai Unió tagállamaival együtt a Cotonoui Partnerségi Megállapodás szerződő fele, ezért a Nagykövetek Bizottságának tervezett határozata kötelező lesz rá nézve.

Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

[5] A Bíróság 2014. október 7-i ítélete, Németország kontra Tanács, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64. pont.

4.2. Anyagi jogalap

4.2.1. Alapelvek

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett jogi aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont meghatározásra kerül. Amennyiben a tervezett jogi aktus kettős célkitűzést követ, vagy két összetevőből áll, és ezek egyike elsődlegesként vagy döntő jellegűként azonosítható, míg a másik csak járulékos jellegű, az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozatot egyetlen anyagi jogalapra, azaz az elsődleges, illetve döntő jellegű célkitűzés vagy összetevő által megkövetelt anyagi jogalapra kell alapítani.

4.2.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A tervezett jogi aktus elsődleges célkitűzése és tartalma a következő területtel kapcsolatos: a Cotonoui Partnerségi Megállapodás egészének működése, nevezetesen alkalmazásának a lejárat tervezett időpontján túli kiterjesztése. A Tanács határozatának anyagi jogalapját ezért a Cotonoui Partnerségi Megállapodás egésze fényében kell meghatározni[6].

A Cotonoui Partnerségi Megállapodást társulási megállapodásként kötötték meg és ezért az Európai Közösséget létrehozó szerződés 310. cikkén alapult, mely az EUMSZ 217. cikkének felel meg. Következésképpen a javasolt határozat anyagi jogalapja az EUMSZ 217. cikke.

4.3. Következtetés

A javasolt határozat jogalapja az EUMSZ 217. cikke, összefüggésben az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdésével, amely az AKCS–EU Nagykövetek Bizottságában az AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikkének (4) bekezdése szerinti átmeneti intézkedések elfogadásáról szóló határozat elfogadása tekintetében az Európai Unió nevében képviselendő álláspontról szóló, 2019. november 18-i (EU) 2019/1932 tanácsi határozat[7] jogalapja.

[6] Lásd a *C-244/17. sz., Bizottság kontra Tanács* (Kazahsztán) ügyben hozott bírósági ítéletet [ECLI:EU:C:2018:662], 40. o., és az abban hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

[7] HL L 300., 2019.11.21., 1. o.

2020/0204 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által az AKCS–EU Miniszterek Tanácsában az AKCS–EU Miniszterek Tanácsának az AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikkének (4) bekezdése szerinti átmeneti intézkedések elfogadásáról szóló, 2019. december 17-i 3/2019 határozat [2020/2] módosítása tekintetében képviselendő álláspontról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 217. cikkére, összefüggésben 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) Az egyrészről az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok (a továbbiakban: AKCS-államok) csoportja, másrészről az Európai Unió és tagállamai közötti partnerségi megállapodást (a továbbiakban: AKCS–EU partnerségi megállapodás)[8] 2000. június 23-án Cotonouban aláírták. Az AKCS–EU partnerségi megállapodás 2003. április 1-jén lépett hatályba, és az AKCS–EU Nagykövetek Bizottságának az AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikkének (4) bekezdése szerinti átmeneti intézkedések elfogadásáról szóló, 2019. december 17-i 3/2019 határozattal [2020/2] (a továbbiakban: az átmeneti intézkedésekről szóló határozat)[9] összhangban 2020. december 31-ig kell alkalmazni.

(2) Az AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikke (4) bekezdésének első albekezdésével összhangban 2018 szeptemberében elindították az új AKCS–EU partnerségi megállapodásról szóló tárgyalásokat. Az új megállapodás a Covid19-világjárvány okozta késedelmek miatt nem lesz alkalmazásra kész a jelenlegi AKCS–EU partnerségi megállapodás lejárati időpontjában. Ezért az átmeneti intézkedésekről szóló határozatot módosítani kell a jelenlegi AKCS–EU partnerségi megállapodás rendelkezései alkalmazásának további meghosszabbítása érdekében.

(3) Az AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikke (4) bekezdésének második albekezdése értelmében a Miniszterek Tanácsa az új megállapodás hatálybalépéséig esetlegesen szükségessé váló átmeneti intézkedéseket fogadhat el.

(4) Az AKCS–EU partnerségi megállapodás 15. cikkének (4) bekezdése értelmében az AKCS–EU Miniszterek Tanácsa 2019. május 23-án minden olyan átmeneti intézkedés elfogadására vonatkozó hatáskört átruházott az AKCS–EU Nagykövetek

[8] A Luxembourgban 2005. június 25-én aláírt (HL L 209., 2005.8.11., 27. o.) és az Ouagadougouban 2010. június 22-én aláírt (HL L 287., 2010.11.4., 3. o.) megállapodások által módosított megállapodás (HL L 317., 2000.12.15., 3. o.).

[9] Az AKCS–EU Nagykövetek Bizottságának 3/2019 határozata (2019. december 17.) az AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikkének (4) bekezdése szerinti átmeneti intézkedések elfogadásáról [2020/2].

Bizottságára[10], amelyre szükség lehet az új megállapodás hatálybalépéséig. Az AKCS–EU Nagykövetek Bizottsága rendszeresen ülésezni fog, mely ülésen határozatot fog hozni az AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikkének (4) bekezdése szerinti átmeneti intézkedések módosításáról.

(5) Helyénvaló meghatározni az Unió által az AKCS–EU Nagykövetek Bizottságában képviselendő álláspontot, mivel a határozat kötelező érvényű lesz az Unióra nézve.

(6) Az AKCS–EU partnerségi megállapodás rendelkezései továbbra is alkalmazandók lesznek az egyrészről az Unió és tagállamai, és másrészről az AKCS-államok közötti kapcsolatok folyamatosságának biztosítása céljából. Ennek megfelelően a módosított átmeneti intézkedések nem az AKCS–EU partnerségi megállapodásnak az annak 95. cikke (3) bekezdése szerinti módosítására irányulnak,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az AKCS–EU Nagykövetek Bizottsága ülésén az Unió által képviselendő álláspont a következő: az AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikkének (4) cikke alapján módosítani kell az AKCS–EU Nagykövetek Bizottságának az AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikkének (4) bekezdése szerinti átmeneti intézkedések elfogadásáról szóló, 2019. december 17-i 3/2019 határozatát [2020/2] annak érdekében, hogy meghosszabbítsák az AKCS–EU partnerségi megállapodás alkalmazási időtartamát 2021. június 30-ig, illetve az Unió és az AKCS-államok közötti új partnerségi megállapodás hatálybalépéséig vagy ideiglenes alkalmazásáig, attól függően, hogy melyik a korábbi időpont.

2. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök

[10] Az AKCS–EU Miniszterek Tanácsának 1/2019 határozata (2019. május 23.) az AKCS–EU partnerségi megállapodás 95. cikkének (4) bekezdése szerinti átmeneti intézkedésekről szóló határozat elfogadására vonatkozó hatásköröknek az AKCS–EU Nagykövetek Bizottságára történő átruházásáról [2019/920] (HL L 146., 2019.6.5., 114. o.).